

Pokoj a dobro

Katolícky časopis farnosti Markušovce
Ročník 15 Číslo 2 Apríl 2013

www.pokojadobro.sk

Čas znovuzrodenia

Snímka: Peter Lazor

Štyridsať dní odriekania, pokúšania a odolávania, pádov i drobných víťazstiev. Štyridsať dní na duchovnej púšti, ponorení do hlbín našich duší, v tichu a samote, hľadajúc odpovede, uistenie, smerovanie... Po náročnej ceste očisťovania a prípravy sú mnohí z nás vyprahnutí. A v tejto situácii prichádza najsilnejší úder, strata cieľa, smrť. Ukrižovaná Láska umlčaná nenávisťou, uväznená v hrobe, vyvoláva pochybnosti. Čo ak...? Nastupuje sebalútosť, dezilúzia, prázdnota.

Kdesi v dialke rezonujú slová prisľúbenia: *Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť v tme, ale bude mať svetlo života* (Jn 8, 12). My

však naďalej dobrovolne ostávame zaslepení vlastnou pýchou, zahľadení do seba. Zotročení tmou ostávame v zúfalstve, mysliac si, že ide o fatamorgánu, falošné predstavy z vyčerpania, ktoré skalopevne odmietame a vraciame sa späť do zdanlivo pravdivej materiálnej reality. Ale tá nepriináša úľavu a zadosťučinenie. Naopak, prichádzajú pošmyknutia a ďalšie pády. Sami si s nimi poradiť nedokážeme. Hromadí sa smútok a beznádej. Tápe me a hľadáme pomocnú ruku.

A hlas v dialke neutícha, láskavé slová rezonujú v ušiach a sú nesku točne prítážlivé. Ukazujú cestu, ponúkajú uistenie a večný život: *Ja som*

vzkriesenie a život – kto verí vo mňa, bude žiť aj keď umrie, a nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa (Jn 11, 25 – 26). Čas znovuzrodenia – narodenia z Ducha. Len viera v Krista nás uschopňuje stať sa synmi a dcérami svetla, priniesť úrodu a stať sa ovocím Ježišovej smrti, dennodenne ho nasledovať umývaním nôh – službou lásky našim blížnym.

Sme spolutvorcami nášho príbehu spásy. Vrátime sa späť na cestu nádeje? Zrodí sa z bolesti a utrpenia veľkonočná radosť? Premôže viera pochybnosti a otvorí nám bránu večného života?

Barbora Klučárová

Velká noc na oltári...

Ondrej Švančara
čítaj str. 3

Déjà vu

Adriana Lazorová
čítaj str. 6

Nebojte sa teológie

Ján Duda
čítaj str. 9

Francesco, Francis, Franziskus, François, František, Franciscum...

Milí čitatelia!

Nech už je podoba mena novozvoleného pápeža v jednotlivých krajinách akákoľvek, isté je, že Svätý Otec už od začiatku svojimi prejavmi, a teda aj výberom mena, začína poukazovať na (staro)novú cestu Cirkvi. Byť tu pre druhých – slova, ale hlavne skutkami.

Od prvých chvíľ jeho zvolenia príjemne prekvapuje. A cirkevní analytici sa usilujú dešifrovať všetky jeho slová, postoje, gestá a najst' v nich „témy“, ktoré zrejme budú naplňovať jeho pontifikát.

Medzi prvými silnými odkazmi zazneli dva veľmi dôležité: milosrdenstvo a radosť. A naozaj, kto nemiluje Boha a ľudí, ten nedokáže prejsť ani milosrdenstvo, ani zažívať opravdivú radosť. V jednej zo začiatkových kázní hovoril o Božej milosti a poukázal na to, že ľudia sú často k sebe tvrdší ako Boh voči hriešnikom.

Po marcovom zvolaní Habemus papam!, prichádza aprílové Aleluja, radujme sa, Kristus Ježiš z mŕtvych vstal! Aké pekné prepojenie. Kristus odišiel k svojmu Otcovi a zanechal nám nástupcu. A ten najnovší nám hneď v úvode dáva do pozornosti, že máme nasledovať Krista, nie jeho nástupcu.

Milí čitatelia, okrem radostného prežívania veľkonočného tajomstva aj naďalej prežívame Rok viery vyhlásený emeritným biskupom Benediktom XVI. Máme teda veľa možností, ako skvalitňovať svoj život. Nový pápež nám začína ukazovať ako – byť tu pre druhých a hlavne pre núdznych. Všimajme si navzájom jeden druhého, aby sme zistili, komu a akým spôsobom môžeme byť nápomocní. Nech v našich srdciach vyklíči a rozrastie sa Božie milosrdenstvo a z neho plynúca radosť.

Požehnaný čas veľkonočných sviatkov vyprosuje

Monika Hodnická,
šéfredaktorka

zdravotnícke okienko

Doplňky stravy

Kresťanský čas pôstu sa zvyčajne spája aj s obdobím jarnej únavy v biologickom kalendári človeka. Kým pôst možno prirovnať k biologickej detoxikácii organizmu, jarná únava je zase prejavom nedostatku určitých vitamínov či výživných látok. Predovšetkým v tomto období sú zaujímavé tzv. výživové či potravinové doplnky, s ktorými sa môžeme stretnúť v lekárňach, reklamných internetových banneroch či v reklamách v časopisoch.

Doplňky stravy nepatria medzi lieky a zväčša ich nie je možné predpísať na recept. Patria do arzenálu prírodných či syntetických prípravkov, ktorými si každý z nás „hýčka“ svoje vlastné zdravie, predchádza chorobným stavom či posilňuje regeneráciu a obnovu tkanív a funkcií organizmu. Výnimku tvoria niektoré vitamíny, minerály či stopové prvky, ktoré je možné pri niektorých chorobných stavoch predpísať aj na recept.

Výživové či potravinové doplnky vo väčšej miere poskytujú organizmu ochranné látky v prípade niektorých chorobných stavov – či už cievnych, svalových, nervových, kostných, chrupavčitých a väzivových. Predstavujú i možnosť predchádzania chorobným stavom a ochoreniam. Často sa stretávame s rôznymi kombináciami ich zložiek, ktoré účinok ešte zvyšujú. Niektorí odborníci uprednostňujú prírodné zdroje výživových doplnkov, ktorých zdrojom sú napríklad populárna kaktusová rastlina aloe vera, jačmeň, ginkgo biloba, juhoafrická rastlina acai berry, maqui berry, huba kombucha či reichi, rôzne naše či cudzorodé rastliny, žraločia chrupavka a pod.

Výživové doplnky je možné ďalej triediť podľa toho, či ide o výživové doplnky pre športovcov, pre podporu tvorby svalov, s cieľom schudnutia, posilnenia imunity, dodania energie organizmu, doplnenia vlákniny a vyrovnanie rovnováhy zdraviu potrebných črevných baktérií, či v poslednom prípade rôzne kombinácie vitamínov, stopových prvkov a minerálov.

Asi najznámejšie doplnky výživy, hlavne v jarných mesiacoch, sú kombinácie horčička a vápnika spolu s vitamínom D3 a omega 3 či omega 6 mastných kyselín. Často sa odporúča ich obohatenie o zložité mastné kyseliny EPA a DOCA. Tie potrebujú byť v dostatočnej koncentrácii.

Pokiaľ ide o vitamín C, dôležitý pre imunitu a zdravie ciev – uprednostňuje sa jeho prirodzený zdroj. V tabletovej forme sa dáva prednosť stovkám miligramov denne v kombinácii s minerálmi.

Bohatým prirodzeným zdrojom vitamínu C je napríklad kyslá kapusta, citrón, kivi. Zinok a vitamín A sú cenné pre pokožku a rast i obnovu vlasov či nechťov. Vitamíny zo skupiny B môžeme nájsť vo väčšom množstve v droždí, jačmeni, zelených listoch a sú cenné spolu s vitamínom C, hlavne v období jarnej únavy, pri málokrvnosti či pre funkciu svalov. Chróm a CLA kyselina sú cenné pri chudnutí a imunite. Selén napríklad pre správnu funkciu štítnej žľazy. Koenzym Q je dôležitou zložkou metabolizmu, dodáva organizmu energiu, je užitočný pre správnu funkciu srdcového svalu i kostrových svalov, spojiva a kože. Vitamín E je cenný pre nervovú funkciu.

Populárna je kĺbová výživa s rôznymi zložením a koncentráciou účinných látok ako sú chondroitin sulfát, kyselina hyalurónová, MSM, glukosamín, prolín, glycin. Tu nachádza svoje uplatnenie aj vitamín C, aloe vera či vápnik. Mnohé výživové doplnky je možné dostať i v podobe čajov. Ich koncentrácia je v tomto prípade však otázná. Je treba počítať i so znehodnotením účinkom tepla.

Aj keď sa v prípade doplnkov výživy nejedná v pravom zmysle slova o liek, nachádzajú svoje uplatnenie v prevencii i liečbe rôznych ochorení i ako kombinácia tzv. detoxikačnej liečby či doplnenie prirodzených účinkov pôstu. Či sa už rozhodnete pre prírodnú alebo lekárenskú formu potravinového doplnku, je už výhradne vaše osobné rozhodnutie.

Jana Virčíková,
detská lekárka

VELKÁ NOC NA OLTÁRI I V SRDCI

Na Zelený štvrtok každoročne slávime pamiatku Pánovej večere. Srdcom celého liturgického roka sú veľkonočné dni požehnaného umučenia a slávneho zmŕtvychvstania. Srdcom preto, že Veľká noc má uprostred všetkých udalostí roka taký význam ako srdce pre telo človeka. Veľká noc je životodarná skutočnosť, z nej pramení život kresťana. Nebyť na ňu napojený znamená smrť. Veľká noc dáva život.

Snímka: Peter Lazor

Veľkú noc spájame so symbolikou srdca ešte aj preto, že je a má byť záležitosťou nášho srdca, že je potrebné vnímať ju a prežívať srdcom. A Veľká noc sa ani nedá ináč prežívať, len srdcom. Aj Veľká noc sama o sebe má svoje srdce, či ju už vnímame ohraňujúcu v čase týchto milostivých dní v kalendári, alebo ju vnímame v nadčasovej dimenzii ako skutočnosť rozprestretú cez všetky dni rokov, storočí a tisícročí. Srdcom Veľkej noci je umučení a vzkriesení Kristus v Najsvätejšej Eucharistii. Bez nej niet Veľkej noci, bez Eucharistie jestvujú len malé, dlhé a temné noci ľudského života na zemi. Eucharistia je obsahom, darom a prítomnosťou Veľkej noci.

Najsvätejšiu Eucharistiu ako plnosť svojej veľkonočnej obety, ako srdce svojho veľkonočného umučenia a zmŕtvychvstania Pán Ježiš položil pri Poslednej večeri na stôl, toto srdce vložil apoštolom do dlaní a na vyvrcholenie všetkého im ho vložil do hlbín ich bytostí. Takto sa Veľká noc v Eucharistii ocitla na prvom oltári sveta – na stole večeradla a v živých ľudských srdciach.

Zelený štvrtok – pamiatka večere Pánovej, prvý deň Veľkonočného trojdnia nám odкрýva a zvestuje pravdu o Eucharistii. Učí nás, že Eucharistia je Ježiš Kristus skutočne prítomný

medzi nami. Posolstvo pravdy o Eucharistii ide ďalej, hovorí, že v Eucharistii je umučení a vzkriesení Kristus, že Eucharistia je Veľká noc. Keď Eucharistiu slávime pri každej svätej omši je tu Veľká noc, Kristovo umučenie a zmŕtvychvstanie.

Nie je ťažké porozumieť a srdcom uveriť prečo Kristus znova a znova v našich kostoloch kladie Veľkú noc na oltár, prečo toto srdce Veľkej noci, ukryté v chlebe a víne vkladá do dlaní kňaza. Robí to s tým istým zámerom ako vo večeradle, aby vložil seba, svoje srdce, svoju celú Veľkú noc do hlbín nášho ja. Aby z nášho srdca urobil veľkonočné srdce, srdce, v ktorom je Veľká noc doma. Zmyslom Eucharistie je, aby pretvorila ľudské vnútro na chrám Najsvätejšej Trojice, aby bolo aj svätostánkom aj veľkonočným obetným stolom aj veľkonočným obetným darom.

Ježiš všetko, čo vníma oko viery v jeho umučení a smrti kríža, svoju nekonečnú lásku, víťazstvo, moc a silu, vložil do Najsvätejšej Eucharistie. V nej sprítomnil nielen svoju smrť, ale aj svoju výhru, svoju veľkosť, hrdinstvo, svoju silu a moc. Toto všetko obsahuje Eucharistia. V nej viera vidí pravdivý a skutočný obraz ukrižovaného Krista. Nie Krista žobráka a zlo-

čínca, ktorého o všetko obrali, ale kráľa, ktorému všetko patrí. Je to obraz Krista, ktorý má čo ponúknuť a dať. Pri vnímaní Kristovej smrti vtláčenej do Eucharistie najviac treba zdôrazniť moc jeho lásky, ktorá zomieraním neprehráva, ale víťazí.

Kríž, na ktorý pozeráme s vierou, zjavuje silu Eucharistie. Eucharistia obsahuje moc Kristovej lásky, ktorá môže všetko, čo chce, ktorá nepozná prekážky, ktorá sa nezastaví ani na bariére smrti. On je silný a nepremožiteľný víťaz nad každou zlobou, nad každou smrťou, nad každou mocnosťou.

Prečo Ježiš Kristus vložil silu svojho víťazstva v smrti do Eucharistie? Odpoveď je jednoduchá a pochopí ju veriace srdce. Aby sa sila ukrižovaného Krista vliala do srdc tých, ktorí Eucharistiu budú sláviť a prijímať. V Eucharistii jeme Pánovo umučenie, požívame smrť smrti, akumulujeme sa silou víťaza. Ježiš Kristus nás neprišiel oslobodiť od zápasov, ani neprišiel zo zeme odstrániť kríž, ani nám nesľúbil raj na zemi. On prišiel cez kríž do Eucharistie, aby bol našou silou v zápasoch, skúškach, bolestiach a v zomieraní. Aby nás naplnil mocou lásky, ktorá je silnejšia ako smrť.

Ondrej Švančara

SVÄTÁ OMŠA - IV. ČASŤ

Žalm

Žalm, čítaný po úryvku zo Starého zákona, je tým, čo spája všetky tri čítania. Je odpoveďou na počuté Božie slovo. Je vyjadrením viery, lásky, dôvery a istoty v Božiu pomoc v našom živote. Žalmom vyjadrujeme náš vzťah k Bohu.

Nie sme schopní dostatočne opísať, aké dôležité miesto zaujímajú žalmy v našom duchovnom živote. Je potrebné ich poznať, naučiť sa ich ako svoj druhý materinský jazyk, inak sa nám nepodarí do Písma vstúpiť, ani mu porozumieť. Žalmy sú modlitbou izraelského ľudu, modlitbou prorokov, samého Ježiša i modlitbou Cirkvi až do konca čias. Sú ako diamant vybrúsenými modlitbami, kráľovskými modlitbami Cirkvi. Sú akýmsi zhrnutím celého Písma. Kto sa ich modlí a rozjíma o nich, začína lepšie chápať Písmo i duchovné poklady v ňom ukryté. A prekvapený zisťuje, že načúva Bohu, ktorý k nemu hovorí...

Druhé čítanie

Druhé čítanie býva z Listov apoštolov, súčasti Nového zákona. Predstavujú veľmi špecifickú a originálnu reč. Sú svedectvom, ktoré Duch Svätý dáva skrze generáciu apoštolov. Sami apoštolí nám v nich dávajú rady, ako máme žiť svoju vieru, ako napredovať k dokonalosti ducha a čo robiť, aby sme boli spasení.

Liturgické čítania sú zostavené tak, aby sa počas trojročného cyklu prečítali podstatné časti všetkých kníh Svätého písma.

Po druhom čítaní alebo po žalme nasleduje aklamácia, Aleluja a verš pred evanjeliom. Vtedy už veriaci vstanú, pretože toto zvolanie už patrí Kristovi, ktorý prichádza v slove evanjelia.

Evanjelium

Čítanie evanjelia je vrcholom bohoslužby slova. Evanjelium číta vždy diakon alebo kňaz, prvé dve čítania môžu čítať i laici. V evan-

jeliu však hovorí sám Kristus, ktorého sprítomňuje osoba kňaza. Veľkosť tejto chvíle naznačuje niekedy pri slávnostných omšiach i to, že sa v sprievode prináša Evanjeliár, kniha evanjelií, spre-vádzaná krížom, sviecami a kadidlom. Evanjeliár sa po čítaní pobožká kňazom, ktorý tak naznačuje úctu a lásku ku Kristovi. Pred čítaním veriaci zvolajú Sláva tebe, Pane a po čítaní Chvála tebe, Kriste. Pri čítaní evanjelia stojíme, čím vyjadrujeme úctu Spasiteľovi prítomnému medzi nami a zároveň pripravenosť uskutočňovať jeho slovo vo svojom živote. Evanjelium je skutočne živé Božie slovo, nie je to prežitá história, je to sám Kristus prítomný pod tajomným spôsobom svojho slova, živá prítomnosť Spasiteľa. Ježiš v evanjeliu hovorí k svojim učeníkom všetkých čias a miest. Hovorí, čo a ako konať a žiť, hovorí tiež, čo on sám koná pre svoj ľud. Jeho slovo je mocné, uzdravujúce, oslobodzujúce a spásanosné. Jeho slová patria predovšetkým trpiacim, chorým, chudobným a slabým. Kritériom pre ich pravé pochopenie nie je vysokoškolský diplom, ale viera a pokora v čístitom srdci a v Duchu Svätom. Jedine v Duchu Svätom dokážeme pochopiť riešenia, ktoré Boh ponúka nášmu jedinečnému problému. Jedine v Duchu Svätom dokážeme prijať vnútorné uzdravenie našich citov skrze dotyk Božieho slova. Už samotné počúvanie Boha, jeho Písma, jeho posolstva pre život uzdravuje ľudské srdce. Niekedy stačí jediná veta, ktorú ak neprehliadneme, dokáže našu dušu zasiahnuť ako ohnivý blesk z neba a zapáliť v nej novú nádej a život. Musíme však byť pokorní voči Učiteľskému úradu Cirkvi, ktorý jediný má právo a múdrosť správne vysvetľovať Božie slovo. Duch Svätý nás vedie k tejto pokore.

Marek Ondra, kaplán
Snímka: Peter Lazor

Spor medzi východom a západom – OBRAZOBORECTVO

Prvý väčší konflikt medzi tzv. východom a západom vypukol niekedy okolo roku 730, keď byzantský cisár Lev III. Sýrsky nariadil odstránenie obrazu Ježiša Krista, ktorý zdobil bránu konštantínopolského paláca a nariadil ediktom z roku 730 zákaz akéhokoľvek uctievania obrazov. Uctievanie obrazov označil za formu modloslužobníctva. Pri svojej aktivite nekonzultoval otázku s pápežom, čo konzekventne vyústilo k vzájomnému sporu.

Ani starokresťanská tradícia veľmi nepripúšťala zobrazovanie bytostí a nadprirodzených javov. Posun nastal v období pontifikátu pápeža Gregora I., ktorý vyslovil názor, že čím je písmo pre vzdelaných, tým je obraz pre negramotných. Avšak vo východných častiach kresťanskej Európy začali veriaci pripisovať ikonám zázračné vlastnosti a stali sa predmetmi ich poverčivosti. Toto uctievanie obrazov nazývame *ikonoklazmus*.

Prvé obrazoborecké obdobie (730 až 787)

Pápež Gregor III. odsúdil Levovo konanie a zvolal do Ríma dve synody, ktoré odsúdili jeho počínanie. V reakcii na to, Lev zabral niektoré

územia, ktoré spadali pod pápežovu jurisdikciu. Ani smrťou Leva III. v roku 740 nebol konflikt zažehnaný, práve naopak, jeho syn Konštantín V., ktorý zvolal v roku 754 do Hierie tzv. ikonoklastický koncil, na ktorom sa zúčastnilo asi 330 východných biskupov, zákaz ikon dogmaticky potvrdil. Koncil však nebol neskôr Cirkvou uznaný ako ekumenický, pretože ho nepotvrdil ani druhý nicejský koncil, ani pápež. Koncil záležitosť neukončil, ale začal obdobie teologických argumentov pre a proti používaniu ikon. Pevnosťami zástancov obrazov sa stali kláštory. Najdôležitejším protagonistom bol *Ján Damaský*, ktorý vo svojich dielach ako prvý podáva ucelenú nauku o uctievaní obrazov. Ján Damaský rozlišuje, že ak kresťan uctieva Ježišov obraz, obraz Panny Márie alebo svätých, nejde o modloslužbu, pretože sa neklania obrazu, lebo ten sa vždy vzťahuje k tomu, koho obraz zobrazuje.

Po smrti Konštantínovho syna Leva IV. sa vlády ujala jeho matka Irena ako regentka. (*Regent preberá právomoci v čase, keď je vládca neplnoletý, neprítomný alebo neschopný vládu vykonávať.*) Irena zvolala nový ekumenický koncil, známy tiež ako druhý nicejský

koncil, ktorý sa zišiel už v roku 786 v Konštantínopole, ale ktorého začiatu bránili vojenské jednotky verné obrazoboreckým snahám cisárov. Preto sa koncil presťahoval do Nicei a zmenil rozhodnutia predchádzajúcich ikonoklastických synod. Uznesenie koncilu potvrdil pápež a pravoslávni veriaci považujú tento koncil za posledný z ekumenických koncilov. Týmto nastala priaznivá doba, ktorá trvala až do nástupu cisára Leva V. v roku 813.

Druhé obrazoborecké obdobie (814 – 842)

Lev V. začal novú fázu prenasledovania obrazov. Po ňom nastúpil na trón Michal II., ktorý potvrdil platnosť záverov ikonoklastického koncilu v Hierii z roku 754. Po smrti Michalovho syna Teofilosa, sa vlády ujala jeho manželka Theodora, ktorá vládla ako regentka za neplnoletého syna Michala III. Podobne ako pred päťdesiatimi rokmi Irena, tak aj Theodora v roku 843 opäť povolila uctievanie ikon a zvrátila rozhodnutie príslušných koncilov, ktoré sa k uctievaniu obrazov vyjadrovali. Po roku 843 bolo uctievanie obrazov povolené.

Marek Cimbala

Déjà vu

*Ježišu, Eucharistia, život mojej duše,
ty si ma pozdvihol do sfér večných,
svojím umučením a smrťou v mukách strašných.
(Denníček sv. Faustíny)*

Niektoré súčasné filmy, fotografie, videoklipy sa svojím zobrazením, hudbou, stvárnením vracajú do „retro“ štýlu, pripomínajúc tak romantiku niekdajšieho života. Možno z toho vycítiť túžbu po kráse, láske, skutočných hodnotách, ktoré sa dnes zahaľujú, či strácajú. Nemožno ale povedať, že vymizli, len sa nedávajú do popredia.

Spoločnosť baží po násilí, tak sa ponúka násilie. Naskočili sme už na všeličo, nevieme sa zaoberať bez vitamínov, výživových doplnkov, ktoré nám zaručujú trvalý život, bez kozmetických prípravkov večnej mladosti. Pri zrode života, už po zatvorení dvier pôrodnice, nabehnú poisťovací agenti, ktorí našim deťom zaručia šťastný život bez obáv. Naplnili sme si domovy i srdcia rôznymi vecami, bez ktorých sa „nedá“ žiť. Tolko sme už toho nadobudli, tolko ešte potrebujeme. Pritom zistíme, že strácame čas, čas na blízkych, na rodinu, na oddych, meditáciu... Sme vo víre, z ktorého je ťažké sa vytrhnúť. Azda preto niektorí režiséri, filmári, fotografi siahajú po niečom, čo má pripomenúť jednoduchosť ľudí v minulosti, v minulosti nie až tak dávnej.

Nepovažujem sa za starú, ale každý v mojom veku dosvedčí, že naše detstvo bolo oveľa jednoduchšie v porovnaní s detstvom súčasnosti. I v tej jednoduchosť nechýbala zabáva, život, láska, priatelia a bolo nám dobre. Tu by mohli aj starší porozprávať, zaspomínať na časy ťažké, ale krásne. Volakedy za okú-

panie dievčiny kúpači dostali pekné vlastnoručne maľované vajička, dnes okrem „kinderka“ či inej vajíčkovej dobroty musia utrziť nejaké drobné, aby si s chlapcami v triede mohli porovnať svoje zárobky. V nedele neboli obchody otvorené, tak ľudia chodievali viac na návštevy, posedeli pri teplom čaji a koláči. V televízii bol jeden, neskôr dva programy, ktoré počas týždňa dopoludnia ani nevysielali (bol zapnutý monoskop), neboli mobily a predsa život fungoval, neboli počítače a priatelia si písali listy (tak sme sa na nich tešili, najmä na tie zamilované).

Naozaj, človek zatúži po návrate späť, nielen čo sa týka spoločenského života, materiálneho sveta, ale tiež tradícií a religiozity. V dejinách sa striedajú časy ťažké, krvavé, útrpné s časmi ľahšími, krajšími, s časmi materiálneho blahobytu alebo biedy. V každom období, či už je tak, alebo onak, rok neminie bez slávania veľkonočných sviatkov. Nám, veriacim, Veľká noc v každom období dáva nádej, vždy je pre nás

svetlom, opakuje sa ako déjà vu ten istý pocit, pocit nádeje hrejúci pri srdci. Tak ako slnko svieti rovnako na dobrých i zlých, svietilo pred tisíc rokmi a svieti i dnes, tak svieti aj láska Kristovho milosrdenstva na nás všetkých – v minulosti i súčasnosti. Upokojuje nás nádejou, že napriek ťažkostiam, krížom, pokoreniam, neúspechom je tu niekto, kto to myslel a myslí vážne, niekto, kto priniesol najväčšiu obeť, aby nám dokázal svoju lásku po celú večnosť.

V závere je vhodné opäť spomenúť modlitbu sestry Faustíny:

*Ó, Bože môj,
keď hľadím do budúcnosti, strach sa ma zmocňuje,
ale načo sa zamýšľať nad budúcnosťou?
Pre mňa je drahá len prítomná chvíľa,
lebo budúcnosť možno do mojej duše nepríde.
Čas, ktorý prešiel, nie je v mojej moci,
aby som niečo zmenila, opravila alebo pridala,
lebo to nedokázal ani mudrc, ani proroci,
čo minulosti patrilo, som Bohu odovzdala.
Ó, prítomná chvíľa, ty mi patíš celá,
teba túžim využiť, nakoľko je to v mojej moci,
a hoci som slabá a malá,
dávaš mi milosť svojej všemohúcnosti.
A tak s dôverou v tvoje milosrdenstvo
kráčam životom ako dieťa malé,
a dávam ti každý deň ako obeť svoje srdce
na tvoju väčšiu slávu láskou rozpálené.*

Adriana Lazorová

Spomienka na rehoľnú sestru Máriu Eugéniu Jasečkovú

Rehoľná sestra M. E. Jasečková sa narodila 28. 10. 1926 ako prvorođená z jedenástich detí v rodine Jozefa a Heleny rodenej Hudranovej v Tepličke. Tu bola pokrstená a chodila aj do základnej školy. Keďže pochádzala z chudobných pomerov ako pätnásťročnú ju rodičia poslali do zamestnania – do Kňazského seminára v Spišskej Kapitule, kde pôsobili sestry Božského Vykupiteľa. Mária si všimla ich príkladný a zbožný život, ktorý v nej vzbudil túžbu po rehoľnom povolání. Po dvoch rokoch sa ale vrátila domov, aby vypomáhala rodičom v domácnosti a na poli. V rodnej dedine vtedy fungovalo Združenie katolíckej mládeže, ktorého sa stala aj predsedníčkou. Bola však vojna, politická situácia sa zhoršovala a Združenie bolo neskôr zrušené.

Po vojne 7. februára 1946 mladá Mária vstúpila do kláštora Sestier Božského Vykupiteľa v Spišskej Novej Vsi. Tu si doplnila vzdelanie na meštianskej škole. Mária a ďalšie čakateľky sa tešili na slávnostnú obliečku. 18. augusta 1946 v Levoči po osemdňových duchovných cvičeniach prijala rehoľné rúcho z rúk najdôstojnejšieho otca biskupa Vojtašáka pri slávnostnej svätej omši za účasti rodičov, príbuzných a Božieho ľudu. O tejto udalosti neskôr napísala: „Tak začal môj túžený, šťastný rehoľný život...Nechýbali ani ťažkosti a utrpenia, ale i za tie chválím a velebím nášho Pána Ježiša Krista, najmä za milosť svätého povolania.“ Prvé sľuby zložila 8. 9. 1950 a večné sľuby 19. 8. 1956 vo Františkove nad Ploučnicami, kde v tom čase pracovala v textilnej továrni.

Jej prvým pôsobiskom bola nemocnica v Košiciach, kde absolvovala ošetrovateľskú školu. V ťažkých päťdesiatych rokoch bola internovaná do sústreďovacieho kláštora v Spišskej Novej Vsi, kde s ostatnými spolusestrami pracovali na poliach. Počas svojho rehoľného života pracovala na rôznych miestach. Prevažne v ústavoch sociálnej starostlivosti a v domovoch dôchodcov, kde sa bolo potrebné starať o starých a ťažko chorých (vo Velehrade, Tovačove na Morave, Raslaviciach). Už ako dôchodkyňa vypomáhala v kňazskom seminári v Badíne. Od roku 1995 prežívala svoj zasvätený život v Rúbani a od roku 1997 až do svojej smrti v Nesvádoch, kde je aj pochovaná.

Sestrička Eugénia mala rozvážnu a pokojnú povahu. Poznali sme ju

ako dobrú rehoľnú sestru a neúnavnú ošetrovateľku, ženu úsmevu a jemných spôsobov. Jej prirodzená inteligencia a dobré srdce z nej neprestali vyžarovať ani v čase pokročilej choroby a svojím úsmevom vyjadrovala, čo azda nedokázala vyjadriť slovami.

V posledných mesiacoch života prejavovala veľkú túžbu „ísť domov“. Veríme, že Pán života jej túto túžbu splnil, keď ju 1. februára 2013 na prvý piatok mesiaca a v podvečer Dňa zasväteného života povolal k sebe.

Odpočinutie večné daj jej Pane!

Rodina zosnulej sestry Eugénie ďakuje za modlitby za spásu jej nesmrteľnej duše.

*Text poskytl rodina sestry Eugénie.
Snímky: archív rodiny*

Benedikt XVI. na Biskupskej synode

• Dnes žijeme v spoločnosti, ktorá sa veľmi zmenila a je neustále v pohybe. Procesy sekularizácie a rozšírenia Nihilistickej mentality, v ktorej je všetko relatívne, silne poznačili mentalitu celej spoločnosti. Život je často prežívaný len povrchno, bez jasných ideálov a pevných nádejí, uprostred provizórnych, nestálych rodinných a spoločenských vzťahov. Nové generácie nie sú vedené k hľadaniu PRAVDY a hlbšieho ZMYSLU ľudskej existencie, ktorá presahuje hmatateľný svet, k stabilite citov, či k dôvere.

• Relativizmus dnešnej doby nás vedie k tomu, aby sme sa zriekli pevných bodov. Nedôverčivosť a prelietavosť potom spôsobujú škody v ľudských vzťahoch a život sa žije v rámci experimentov, ktoré trvajú len krátko, bez prijatia zodpovednosti. INDIVIDUALIZMUS a RELATIVIZMUS ovládajú ducha mnohých našich súčasníkov a ani veriaci ľudia nie sú celkom imúnni pred týmito nebezpečenstvami, s ktorými sa stretávame aj pri odovzdávaní viery. Prieskum, ktorý sme robili na všetkých kontinentoch pred slávením Synody biskupov o Novej evanjelizácii, zvýraznil niektoré z nich: viera žitá pasívnym a privátnym spôsobom, odmietanie vzdelávania vo viere, vytváranie PRIEPASTI medzi životom a vierou.

• Kresťan často nepozná ani len CENTRÁLNE JADRO vlastnej katolíckej viery, tzn. Kréda, a necháva tak otvorený priestor synkretizmu a náboženskému relativizmu bez toho, aby si vyjasnil pravdy, ktoré treba veriť, a ozrejmil spásanosnú jedinečnosť kresťanstva. Dnes veľmi zblízka čelíme riziku budovania viery podľa princípu „urob-si-sám“. Treba sa nám VRÁTIŤ k Bohu, k Bohu Ježiša Krista, musíme znovu objaviť odkaz evanjelia, a pomôcť mu, aby hlbšie vstúpil do nášho SVEDOMIA a do nášho každodenného života.

• Kresťanské poslanstvo má svoju nezameniteľnú AKTUÁLNOŠŤ a nemôže sa znížiť na to, čo sa páči verejnej mienke. NADČASOVÉ slová evanjelia

nie sú tým, čo sa musí prispôbiť intelektuálnej móde poslucháčov. Naopak, je to súčasnosť, ktorú človek žije a ktorá musí byť neustále privádzaná späť k VEČNOSTI Boha, ako vyjadrujú slová Ježiša.

• Kresťanstvo by nemalo byť považované za „niečo z minulosti“, ani by nemalo byť vnímané pohľadom neustále sa obracajúcim späť, pretože Ježiš Kristus JE VČERA, DNES i NAVEKY. Večný Boh, ktorý vstúpil DO ČASU, robí kresťanstvo stále novým. Nemáme ho preto vnímať ako strom z evanjelia vyrastený z horčičného semienka, ktorý vyrástol, dal svoje ovocie a jedného pekného dňa zostarne a dostane sa k západu so svojou životnou energiou. Kresťanstvo je strom, ktorý je vždy v rozpuku, vždy MLADÝ.

• AGGIORNAMENTO – aktualizácia kresťanského poslania neznamená rozchod s tradíciou, ale chce byť vyjadrením pokračujúcej VITALITY. Neznamená redukovanie viery, jej zníženie na úroveň módy čias, na mieru, ktorá by sa nám páčila, ktorá by sa pozdávala verejnosti, ale je to naopak. Rovnako ako konciloví otcovia, aj my musíme priniesť ono „dnes“, ktoré prežívame v rámci tejto kresťanskej udalosti, musíme PRIBLÍŽIŤ to „dnes“ našej doby k Božiemu „dnes“.

• Tí, ktorí dokážu v každej epoche PRINÁŠAŤ BOHA do aktuálneho okamihu histórie a históriu do Božej večnosti, sú svätí. Využime toto práve prežívané mimoriadne obdobie a vráťme sa k ŽIVÉMU PRAMENŤU evanjelia. Rok viery ponúka najlepšiu možnosť na pripomínanie si koncilu, na to, aby sme sa zamerali NA PODSTATU jeho poslania, ktoré nie je ničím iným, než POSOLSTVOM VIERY V KRISTA. Aj dnes je tým najdôležitejším a podstatným nechať preniknúť LÚČ Božej lásky do srdca a života každého človeka a priviesť mužov a ženy zo všetkých kútov sveta a všetkých vekových kategórií k Bohu.

• Kresťanstvo, ktoré sformovalo západný svet, sa pred Druhým vatikán-

ským koncilom zdalo, že čoraz viac stráca svoju účinnosť. Vyzeralo, akoby sa unavilo a zdalo sa, že budúcnosť bude určená inými duchovnými silami. Vnímanie straty a úlohy, ktoré z toho vyplývali, bolo zhrnuté v slove AGGIORNAMENTO – „zodnešenie“. Ak na začiatku koncilu mali prevahu stredoeurópski biskupi, v priebehu koncilu sa práca a zodpovednosť stále viac rozširovala na všetkých. Biskupi si uvedomovali, že sú v škole Ducha Svätého a v škole vzájomnej spolupráce. Práve kvôli tomu uznávali, že sú SLUŽOBNÍKMI Božieho slova, ktoré žijú a uskutočňujú vo viere.

• Často sa stáva, že kresťania majú väčšiu starosť o sociálne, kultúrne a politické dôsledky svojej činnosti a o viere uvažujú ako o SAMOZREJMOM predpoklade života spoločnosti. V skutočnosti však už tento predpoklad nieniče nie je samozrejmý, ale často je aj verejne popieraný. V minulosti bolo zreteľné zjednocujúce tkanivo kultúry, všeobecne prijímané ako odkaz k obsahu viery a ňou inšpirovaných cností. Dnes sa však zdá, že v značnej časti spoločnosti to tak už nie je. Dôvodom je hlboká kríza viery, ktorá postihla množstvo ľudí. Nedá sa však zmieriť s tým, aby SOL stratila svoju chuť a SVETLO zostalo skryté.

• Rok viery je pozvánkou k skutočnému a novému obráteniu sa k Pánovi, jedinému Spasiteľovi nášho sveta. Nejde teda len o hlbšie zoznámenie sa s pokladmi našej viery, ale predovšetkým o oživenie našej OSOBNÉJ VIERY v zmysle konkrétnej dôvery a OCHOTY K SVEDECTVU. Možno viac než kedykoľvek predtým je potrebné práve v tejto dobe znovu objaviť RADOSŤ z viery a z jej odovzdávania. Misijné nasadenie veriacich, ktoré nikdy nemôže zoslabnúť, čerpá moc a silu z každodenného objavovania Božej lásky. Ide teda o každodenné ROZHODNUTIE zverovať sa stále dokonalejšie do náručia lásky, ktorá sa zdá byť stále väčšia, pretože má svoj pôvod v BOHU.

Nebojte sa teológie

Snímka: Peter Lazor

Pod pojmom teológia sa v súčasnosti chápe zdôvodňovanie učenia viery ľudským rozumom. Takto teológiu načrtnol Abelard v 12. storočí, a tak sa teológia chápe dodnes (Benedikt XVI.) Zároveň sa žiada dodať, že toto chápanie teológie a jej zdôvodnenie nachádzame aj v Prvom liste sv. apoštola Petra, ktorý píše: „Buďte stále pripravení pred každým, kto nás vyzýva, zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás.“ A emeritný pápež Benedikt XVI. dodal, že „aj viera má svoje dôvody“ – čiže musíme poznať dôvody, prečo veríme, prečo sa máme modliť, prečo máme chodiť do kostola a podobne.

Školská teológia

Spomínaná koncepcia teológie vznikla ako „školská teológia“ v časoch, keď Cirkev začala zakladať školy pri katedrálach a postupne začali vznikať prvé univerzity. Ústredných bodom

tejto teológie bol „problém“ (latinsky „quaestio“). Učiteľ nastolí problém a problém vyvoláva otázky a otázky zase vyžadujú hľadanie odpovedí. Takto dochádza medzi učiteľom a žiakom k diskusii (latinsky „disputatio“). Hľadajú sa argumenty za i proti, hľadá sa zdôvodnenie u významných autorov a autorít, hľadá sa logické zdôvodnenie, aby rozum čo najviac pochopil pravdu viery. Tento druh teológie dáva akcent na ľudský rozum a dokazuje, že rozum a viera nie sú si navzájom nepriateľmi, ale sa navzájom dopĺňajú v poznaní.

Mníška teológia

Iným typom teológie je mníška teológia, ktorá sa pestovala najmä v kláštoroch. Spočívala v tom, že mnísi recitovali celé state biblických textov, dokonca ich ovládali naspamäť. Tak precitovali svojím srdcom každé slo-

vo, každú vetu Svätého písma. V súčasnosti sú pokusy robiť tento spôsob teológie, a to sa nazýva „lectio divina“ a spočíva v prerozprávaní biblických textov modlitbovým spôsobom.

Záver

Obvykle sa síce zdôrazní jeden alebo druhý spôsob teológie, ale často v záse ide o kombináciu oboch teológií. Podstatné však je, aby človeku teológia prinášala radosť, poučenie a zamýšľanie sa nad vierou, ktorú nám Pán Boh zjavil.

V súčasnosti mnohí laici pestujú teológiu, pretože majú záujem hlbšie poznať svoju vieru i dôvody svojej viery. A je to tak správne. To v omnoho vyššej miere platí aj o tých, ktorí prijali od Boha poslanie a stali sa ohlasovateľmi Kristovej blahozvesti a spásy.

Ján Duda

Spoločenstvo bratov a sestier

Každá farnosť je spoločenstvo bratov a sestier. Navzájom sa nazývame bratmi a sestrami, aby sme dali najavo, že sme si všetci bez rozdielu daní. A ako za pokrvných bratov a sestry nesieme určitú zodpovednosť, tak by tomu malo byť aj v spoločenstve vo farnosti.

Nasledujúcimi riadkami by som chcela povzbudiť farníkov, aby prehodnotili niektoré „zákonitosti“ v správaní sa v Božom dome.

Byť v blízkosti oltára má veľa výhod

Všetci máme skúsenosti z návštevy cudzích kostolov, zvlášť v mestách, kde si slobodne vyberieme miesto na sedenie. Veľmi milo na mňa zapôsobila návšteva kostola Kráľovnej pokoja, kde farníci sedeli vpredu a modlili sa posvätný ruženec pred svätou omšou. Po svätej omši mi moja známa s úsmevom vysvetlila, aké to má výhody:

- sme bližšie k bohostánku, aj keď ako najväčší hriešnici, veď sme nimi všetci;
- nerušia nás tí, čo prídu po nás;
- nevidíme a nestaráme sa, kto prišiel neskoro;
- vzadu sú aj matky s malými deťmi, ktoré občas vyrušujú, a tak bez problémov môžu ísť s nimi von a potom sa vrátiť;
- keď vypnú elektrický prúd nevádi, lebo aj tak sa počujeme, keďže sme blízko kňaza a vidíme, lebo vpredu je dosť sviečok.

V laviciach nie sú menovky, je tu miesto pre všetkých

V susednej dedine, kde je vo všedný deň veľmi málo ľudí na svätej omši, kňaz vyzval veriacich, aby všetci prišli do hlavnej lode a dopredu. V bočnej lodi nemajú zapnuté osvetlenie ani mikrofón.

Smelo si sadnime do hociktovej lavice a neurážajme sa, keď sa starší človek pozrie, či už naozaj nie je miesto v „jeho“ lavici. Nevysvetľujme si každý zvedavý pohľad zle, nikto sa s nami preto nepoháda. Raz sa stalo, že sa jedna pani ospravedlňovala druhej, že ju podsadla, ale tá sa na ňu len usmiala a povedala: „Nevadí, veď ja tam predsa nemám menovku.“

V nedeľu je chvályhodné, že deti sedia vpredu, ale je veľmi pekné, keď sú rodičia nablízku, aby dozerali, ako sa deti správajú. Zaiste budú niektoré mamičky súhlasiť, že je to obeta, keď si mamka sadne do prvej lavice, aby bola nablízku svojmu dieťaťu.

Takisto je dôležitá úcta ku kňazskému stavu. Aj keď sú kňazi Kristovými nástupcami, sú tiež len ľudia a deti by nemali od svojich rodičov počúvať, ako ich vykresľujú v zlom

svetle, lebo tie vety sa hlboko zakorenia do ich detských dušičiek. Myslím, že niekedy bola väčšia úcta ku kňazskému povolaniu. Určite si mnohí zo svojich domovov pamätáme, že rodičia či starí rodičia nedopustili, aby sa nadávalo na kňaza, lekára a učiteľa. Hovorievali: „Tých bude súdiť Boh, nie my.“

Ak rodičia chcú, aby ich deti navštevovali Boží chrám aj potom, keď už vyrastú a sami sa budú rozhodovať, či ísť alebo neísť do kostola, mali by sa za ne veľmi veľa modliť.

Rodičia môžu najviac milostí vprosiť svojim deťom práve modlitbou a svojim osobným príkladom. Je to neraz ťažké ísť s deťmi vo všedný deň na svätú omšu, ale stojí to za to. Pán to určite hojne požehná.

Chcem popriať našej farnosti, aby sme vytvorili pekné a úprimné spoločenstvo, v ktorom bude cítiť pravú, nefalšovanú radosť. Nech nám pritom pomáha aj spoločná modlitba posvätného ruženca nášho Ružencového bratstva, ktorou sa modlíme za seba navzájom.

Marta Bušovská
Snímka: Peter Lazor

POKOJ VÁM!

Stretnutie sa zvyčajne začína pozdravom. Pozitívnym pozdravom. Prajeme si dobrý, pekný, krásny deň, večer... Aj Spasiteľ nás pozdravuje na Veľkú noc pozitívnym pozdravom pokoja: „POKOJ VÁM!“ Áno, pokoj. Aké pekné je to slovo, aké vytúžené, najmä keď máme smäd po ňom. A musíme len súhlasiť so slovami: „Aké roztomilé sú nohy poslov, ktorí zvestujú pokoj.“

Ale nie je pokoj ako pokoj. Kristus hovorí, že dáva pokoj, ktorý svet dať nemôže. Človek odvrátený od Boha nemá pokoj. On nazýva pokojom stav, keď nemá konflikt so svojím okolím, v zamestnaní, v rodine. Stačí pre pokoj duše nemať konflikt? Nemať konflikt a zároveň nemať zmysel života, mať pocit ničotnosti po smrti? Mať pocit, že som tu na tomto svete iba náhodou? Človek s týmito pocitmi nemá pokoj v duši. Pokoj duše môže dať len ten, čo zmieriava človeka s Bohom, ten čo odpúšťa hriechy.

V jednej známej piesni sa spieva: „...ak súdiť ťa chcú, nech súdia len tých, čo neprajú pokoj duši boľavej...“ Snáď autor textu chce poukázať na narušo-

vateľov pokoja duše. Sú to ľudia, ktorí sami nepocitujú duševnú vyrovnanosť, preto ju nedoprajú ani tým ostatným. Aj duša ranená a boľavá môže cítiť pokoj a vyrovnanosť, príjme svoj kríž. No príde ktosi, kto zaseje do duše semienko podozrenia, závidi, zloby, sebeckosti, túžby po pomste... A v duši už nie je pokoj, ale nepokoj. Podľahnúť tomuto nepokoju je veľmi ľahké. Zlo ovládne človeka niekedy natolko, že spácha zločin. Je tu však Kristus so svojou veľkonočnou ponukou: „POKOJ VÁM!“ Ak dáme prednosť jeho ponuke pred ponukou zla, zvíťazili sme. Zvíťazili sme ako zmŕtvychvstalý Kristus, ktorý zvíťazil nad smrťou, nad zlom.

Svet nemôže dať trvalý pokoj. To, čo nazýva pokojom, sú iba chvíle oddychu a prípravy k ďalším rozbrojom a vojnám. Je to vždy iba dlhšie alebo kratšie prímorie a nič viac. Je to iba niečo ako oddychový čas v športovom zápase, kedy športovci naberajú sily na ďalší boj, je to iba dočasný pokoj.

Svet ponúka hmotné poklady, územia, bohatstva a krásy. Kto chce založiť pokoj na ich získavaní a dobíjaní, sku-

točný pokoj nepocíti. Lebo čím viac okúsi tieto hmotné statky, tým väčší hlad po nich cíti. O Alexandrovi Veľkom sa hovorilo, že plakal, keď počul, že existujú ešte nové zeme a neznáme národy a on si uvedomil, že ich nemôže dobyť. Nemal pokoj, lebo nebol pánom celého sveta. Hľadať pokoj v hmotných statkoch, v hodnostiach, v sláve, v bohatstve, v moci je márne. V nich niet cesty k pokoju. Pravú a jedinou cestu nám ukázal Kristus: „Hľadajte najprv kráľovstvo Božie a jeho spravodlivosť, a to ostatné sa vám pridá.“ A inde zas hovorí: „Čo osoží človekovi, keby celý svet získal, ale na duši by škodu utrpel?“

Pokoj treba založiť v duši. A dušu upokojí iba pokrm duchovný, myšlienky, veľké pravdy, vznešené zásady. Všetko je to pokrm slov, slov duchovných, slov v myšlienkach, slov pravdy a slov zásad.

Slová. „...a slovo bolo u Boha, a to slovo bolo Boh ...“ Jedine Boh naplní pokojom dušu. Stačí, ak prijmeme jeho pozdrav: „POKOJ VÁM!“

*Magdaléna Mrovčáková
Snímka: Peter Lazor*

Nedeľa je deň Pána...

Raz v nedeľu krátko po obede cestou na návštevu som sa zastavila kvôli nejakej práci u odporúčaného odborníka. Nebol doma. Otvoril mi starší pán, v ruke držal starodávnu hrubú modlitebnú knižku a sponad okuliarov sa na mňa dosť nevraživo pozrel. Bolo evidentné, že som ho vyrušila z jeho nedeľnej duchovnej siesty. Keď som mu povedala, čo chcem, miesto odpovede mi povedal: „Vy neviete, že nedeľa, deň Pána, nech každý doma ostáva.“ Bolo to dávno, ale tento „obraz nedele“ mám v pamäti doteraz.

Tretie Božie prikázanie: „*Spomeň si, aby si deň sviatočný svätil.*“

Nedeľa má slúžiť pre duchovné a telesné dobro človeka. Pre mňa, ako kresťana srdcom i dušou, nedeľa je svätá omša. Bez slávania svätej omše nie je nedeľa nedeľou. Svätá omša s Eucharistiou je prameňom všetkých milostí. Každá svätá omša je vlastne Veľkou nocou, v ktorej slávime Kristovo víťazstvo nad hriechom a nad smrťou. Nedeľa je sviatkom duchovnej rodiny veriacich zidených v Božom chráme, aby sme sa znova a znova zúčastňovali na tajomstve Kristovho vzkriesenia a nášho vykúpenia. On pre nás ustanovil tento deň ako vždy nový dar jeho lásky k nám. Nedeľa je oslavou Pána a účasťou na svätej omši posvätením aj nás samých.

Rada sa vraciam v spomienkach do minulosti, do čias svojho detstva. Boli to roky poznačené totalitou, ktorá sa však v duchovnom živote našej dediny až tak nepocítovala. Nedeľu ako deň Boží sme prežívali s veľkou úctou a rešpektom. Všetky práce na poli či na dvore boli zastavené. V nedeľu bol kostol plný, každá skupina mala v ňom svoje vyhradené

miesto: chlapi, ženy, dievky zoradené v radoch pred oltárom, deti za nimi a vpredu pri bočných oltároch, chór vyhradený výlučne pre mužov a dospelých mládencov. Naši rodičia a starí rodičia nás mali pod kontrolou. Nedeľný obed, aj keď skromný, spájal celú rodinu. Bolo samozrejmosťou pre každého zúčastniť sa na popoludňajšej pobožnosti „večerní“, ktorá neodmysliteľne patrila k sláveniu nedele. Až potom nastal čas na oddych, na posiedky žien na priedomí či iné zábavy. A ako je to dnes? Odpoveď nech si dá každý sám.

Život človeka ovplyvňuje veľa vecí, ktoré menia nielen materiálny spôsob života, ale mnohokrát oslabujú aj duchovný život samotných kresťanov. Hospodárska kríza, životný štýl, kríza rodiny, strata autorít a hlavne morálna kríza, ale i mnoho iných javov, ktoré negatívne ovplyvňujú život spoločnosti sú často príčinou znesväcovania nedele aj samotnými kresťanmi. Sú to javy, ktorým sa ľudia prispôbujú a menia svoj hodnotový postoj k Bohu a k životu. Ktorá doba ľudského života bola však bez úskalí? Stačí si spomenúť na

zložitý život našich rodičov a starých rodičov. Oni však vo väčšej skromnosti a jednoduchosti života, ale zato v hlbkej viere vyprosovali Božie požehnanie pre každú činnosť svojho života. Viera v Boha bola na prvom mieste. To, čo je dnes pre mnohých už nepodstatné a pomaly sa vytráca z ich života. Božie veci sú však nemenné. Sviatosť oltárna ako ju ustanovil Pán Ježiš pri Poslednej večeri pred viac ako dvetisíc rokmi je tá istá. „Ježiš Kristus je vždy ten istý: včera, dnes a až na veky vekov.“ Závisí iba od nás, aké miesto bude mať Boh v našom živote a v živote tých, za ktorých sme zodpovední: za naše deti. Ako my teraz žijúci dokážeme ich viesť na ceste k Bohu a sami byť príkladom živej viery. Aby raz naše miesta v kostole po nás neostali prázdne.

Prežívame Veľkonočné obdobie. Ježiš Kristus svojim utrpením, obetou na kríži a zmŕtvychvstaním nám ponúka nové svetlo do našich životov. Prijmeme jeho svetlo a vyjdeme z tmy hriechu, slabosti a našej ľahostajnosti.

Mária Koňaková
Snímka: Peter Lazor

Ja verím, že náš syn bude žiť!

Milí priatelia, tentokrát sa vás pokúsim osloviť niečím netradičným, plným náhody, utrpenia, ľudskosti a aj obdivu nad tým, čo dokážu ľudia prekonať z lásky. Verím, že vás zážitok kamaráta z medicíny v Martine zaujme a obohatí vaše prežitie veľkonočných tajomstiev. Nežime uzavretí do svojich starostí, vložme ich do Božích rúk, veď on najlepšie vie, čo potrebujeme. Stačí mu „len“ veriť.

Už ma prestávalo baviť to opisovanie kníh a citovanie do diplomovky. Spontánny nápad – ako vždy, treba sa niekam prebehnúť. Lysec. Tam som ešte nebol. Túra pekná, obloha jasná, slnko svieti, batoh a hory. Čo môže byť krajšie?

Na vrchole sa trochu ochladilo, fučí silný vietor. Musím utekať dole inou cestou akou som chcel, miniem dedinu odkiaľ som vyšiel, aj tak už budem zrejme kráčať po tme. Za dve hodiny som to dole behom dal. Tam, kde som vyšiel, autobusy veľmi nechodili. Pôvodne som neplánoval stopovať, ale „stop“ je, pravdupovediac, často neplánovaný. Nieкто ma zoberie. Zobral. Dvaja skialpinisti. Prehodili sme čo to o kopcoch, počasí. Hodili ma do najbližšej dediny, že vraj odtiaľ ide autobus. Išiel. Pred pol hodinou. Najbližší o dve. Buď budem sedieť tie dve hodiny niekde v zafajčenej krčme, alebo ak niečo pôjde, možno ma zoberie. Tma, zima, dedina, večer – „ideálna“ kombinácia. V „ideálnych“ podmienkach sa vyskytne vždy niekto „ideálny“. Po pätnástich minútach zastavilo staršie auto. Vpredu pán, šedivý, veľký, vzadu malá dcérka.

-Do Martina?

-No, do Martina, zoberiete ma?

-No poď, ja tam idem do nemocnice. Stopárov zásadne neberiem, nebral som a ani brať nebudem. Nevie, prečo mi napadlo zastaviť.

-Ja idem z hôr. Som študent medicíny tuto z Martina. Nie som nebezpečný, nemusíte sa ma báť.

- No ja som tiež v zdravotníckom biznise, distribuujem zdravotnícky materiál. To si budeme rozumieť.

Rozumeli sme si.

-A prečo idete do nemocnice?

-Idem za mojou manželkou a synom. Naše dieťaťko je už štyri mesiace na detskom ARO.

-A koľko má rokov?

-Sedem mesiacov. Viac je v umeľom spánku ako bol s nami doma. Keď

mal dva mesiace, začal mať problémy pri dojení. Normálne sa napil a nevedel odkašľať ani odgrnúť, miestami sa až dusil, museli sme ho vždy pobúchať. Detská lekárka nás poslala do Detskej fakultnej nemocnice v Bratislave. Zistili mu vrodenú chybu srdiečka. Má porušenú mitrálnu chlopňu. Lekári ho tam viackrát operovali. Rozšírili mu predsieňovo-komorový kanál. Pri tom ešte viac porušili chlopňu. Nášmu synčekovi začalo srdiečko zlyhávať. Veľmi opuchol. Vyzeral ako „mišelin-ka“. Museli sme ho tam nechať. Robili mu ďalšie reparatívne zákroky. Nič. Povedali nám, že to nemá cenu, zomrie tak či tak. Podľa ich tabuliek a výpočtov neprežil by ani bez operácie, ani s operáciou. Prístup lekárov bol veľmi chladný. My sme s manželkou stále verili, že náš synček bude žiť. Preložili ho do Martina. Akurát idem za ním. Vždy vidím len kopu prístrojov, hadíc, kanýľ, striekačiek. Uprostred toho leží teličko

nášho dieťaťa. Ja som doma s mojou dcérkou, manželka je pri synovi. Každý deň sme spolu a aj spoločne veríme, že on bude žiť.

Otec bol veľmi pokojný, milý, usmieval sa, aj keď hovoril o ťažkých veciach. Ani jedna sťažnosť, nadávka či slza nepadla.

-No, dnes sme sa asi mali stretnúť, ja plánujem tiež byť aristom, len detským nie, to je už príliš „hard“.

- Ale tu v Martine sú úplne iní lekári, dnes mi doktorka pekne vysvetlila, čo je vo veci, ako budú postupovať, aká je nádej a šanca na prežitie. Vidia ešte možnosť v neskoršej operácii a priručnej starostlivosti.

- Treba veriť v zázraky, nie?

-Ja verím. Ja verím, že náš syn bude žiť. My všetci spolu veríme. V posledných dňoch sa začal lepšiť. Pomaly mu znižujú dávky sedatív a tých všetkých chemikálií. Miestami sa aj preberie, napije sa, odgrgne. Trošku sa usmeje. Alebo aspoň ja to vidím. Každý deň, prežitý naším dieťaťom, je pre nás zázrak. Deň po dni sa niečo nové naučí. Aj keď sa len zlepšia parametre o pár dielikov na tých zložitých monitoroch a hadiciach, pre nás je to veľmi veľká radosť. Robí pokroky, nepotrebuje už toľko liekov, začína pomaly sám dýchať, preberie sa, poplače si. Manželka je pri ňom dňom i nocou, na pár dní ju beriem domov, aby si oddýchla. Budem pri ňom ja.

- Pekne, aj v medicíne sa dejú zvláštne veci, aj tam, kde už nie je veľa nádeje.

- My máme nádej. Spoločne veríme. Držíme nášmu najmenšiemu palce. On bojuje. A my s ním. Každý deň. Stále naňho myslíme.

Ja verím, že náš syn bude žiť!

Dominik Dzian

(<http://dzian.blog.sme.sk/>)

Pre Pokoj a dobro spracoval

Michal Bušovský

Snímka: Peter Lazor

Malí džentlmeni

V každom mužovi je tak trochu rytier alebo galantný ochranca žien. Aj v tom, ktorý ešte len chodí do školy. Ak máte syna, podporujte v ňom vedomie, že pomáhať slabším, správať sa zdvorilo a byť pozorný k ženám nie je trápne, ale naopak, je to tá najväčšia frajerina. Nebojte sa vychovávať z chlapcov galantných a pozorných mužov.

Žijeme obklopení návodmi, ako najlepšie svoje deti vychovávať. Vedeťme ich k samostatnosti a sebavedomiu, nechceme, aby klamali, občas nám dokonca záleží na tom, aby boli úctivé k starším ľuďom. Koľko z nás však svojich chlapčiek vedie od mala ku gavalierstvu? Dievčatka sa musia chrániť, treba im pomáhať a púšťať prvé do dverí... Možno namietnete, že doba praje silným a nie je výnimočné, že jedno dievčatko dokáže „zrezať“ troch chlapcov na hromadu. Lenže psychológovia zastávajú názor, že výchova k džentlmenstvu je namieste, lebo chlapcov kultivuje a do budúcnosti im pripravuje pôdu pre harmonické partnerské vzťahy.

Chlapci sa radi hrajú na rytierov, hrdinov. To je dobré využiť a vysvetliť im, že chlapec by mal vo svojej fantázii brániť dobro pred zlom, brániť slabšie a krehkejšie bytosti tak, ako to robili v dávnej minulosti rytieri a ako to robia dnes ich otcovia či iní známi hrdinovia.

Dnešná doba možno vyvoláva zdanie, že džentlmenstvo už nie tak výrazne cennou hodnotou. Odborníci sa však zhodujú na tom, že svet sa môže tváriť akokoľvek emancipovane, ale normálnej žene bude vždy príjemné, ak jej podrží muž dvere, pomôže s ťažkou taškou, či ju pustí sadnúť v autobuse.

Podľa Markéty Kavale nestačí chlapcov len naučiť, že „to sa robí“ a „toto sa nerobí“, konštatuje: „Bude vám to možno pripadať úplne banálne, ale na prvom mieste je dôležité viesť ich k tomu, že sú muži. Ono totiž džentlmenstvo bez mužnosti je trochu smiešne.“ Chlapec by mal vedieť, k čomu mu jeho budúce „mužskosti“ môžu slúžiť. Pomôže mu totiž byť natolko mocným a schopným, že dokáže svojho blízkeho, teda v tomto kontexte blízku, ochrániť a vytvorí pocit istoty a bezpečia. Stane sa naozajstným rytierom, dobyvateľom, ktorému žena ťažko odolá.

*Spracované podľa www.onadnes.cz
Adriana Lazorová*

Milí dobráčikovia,

všetci máme radosť, že sú voľné dni, no ešte viac, že začína Veľkonočné obdobie, obdobie radosti. Pán Ježiš nám dáva radosť zo svojho vykúpenia. Premohol hriech, zlo, priniesol obeť svojho života. A to všetko ponúka nám – dospelým, i vám – deťom. Niektorí z vás nasledujú jeho príklad, premohli sami seba a rozhodli sa pre obeť. Príkladom sú tí, ktorí chcú denne obetovať desiatok svätého ruženca za obrátenie hriešnikov, za živých i zosnulých členov Ružencového bratstva, za Reholu dominikánov, za svoju farnosť a za duchovných pastierov (biskupov, kňazov). Stali sa teda členmi Ružencového bratstva v Markušovciach.

Vo februári vznikla nová detská ruža, postupne vzniká aj ďalšia mládežnícka, čo prináša radosť celej farnosti. Tohoročná Veľká noc pre nás, Markušovčanov, bude ešte radosnejšia, hodnotnejšia, pretože je zasiate semenom viery do vás, detí. Veríme, že vaše zapálenie pretrvá, vaše modlitby vás budú sprevádzať a budete cítiť ich silu vo svojom živote. Nech vás skrze modlitbu svätého ruženca ochraňuje nebeská Matka, tiež posilňuje Duch Svätý svojím vnuknutím.

A ak niektorí ešte len uvažujete, či zvládnete desiatok svätého ruženca každý deň, skúste hľadať rady u kamarátov, ktorí už sú členmi Ružencového bratstva, takže dennú modlitbu praktizujú. Napríklad,

kedy to stíhajú? Veď máte toľko učenia, krúžkov, ešte treba pomôcť rodičom, chcete sa stretnúť či zahrať s kamarátmi, popritom treba i oddychovať. To je ťažké stíhať, nieto ešte nejaká činnosť navyše.

Dajme si ešte takúto otázku: „Čo všetko možno stihnúť za päť minút?“ Debatovať s kamarátom, sledovať reklamu, chystať pomôcky či učebnice do školy, prezliekať sa, hrať hru na mobile, zjesť rožok, počúvať hudbu, písať úlohu, umyť si zuby a tvár, ale i pomodliť sa desiatok a všeličo iné. Niekedy je možné ísť aj o päť minút neskôr spať. Okrem spánku, ktorý trvá osem až deväť hodín, nám ostáva pätnásť hodín, čo tvorí 180 päťminútoviek, ktoré si počas dňa delíme na rôzne aktivity. Snáď sa ešte niektorí pridajú a venujú jednu z nich práve desiatku ruženca.

Nechceme, aby to bolo z donútenia. Dospieť k takému rozhodnutiu musí každý sám vlastným presvedčením, či to považuje za správne a pre neho osožné. Modlitba vychádza zo srdca každého človeka. Tú vašu, detskú, považujeme za úprimnejšiu. Pán Boh miluje vaše detské srdcia, preto vaše modlitby počúva so zvláštnou pozornosťou. Každý má za čo ďakovať, chváliť či prosiť. Nikto nie je stále šťastný, ani nešťastný, tak zverme svoje starosti i radosť Pánovi.

*Adriana Lazorová
Snímka: Peter Lazor*

farský informátor

Karneval – Markušovce

Ani tento rok animátori eRka a deti nezabudli na čas zábavy a tanca. Dňa 9. februára 2013 prežili spoločné popoludnie v telocvični Základnej školy v Markušovciach. Karnevalové masky boli nápadité a originálne, i preto si zaslúžili odmeny. Všetci účastníci sa skvelo zabavili a vďaka mamičkám aj občerstvili. Súťaž o najlepšiu chuťovku získali mamičky Goldbergerová, Klučárová a Lazorová. Už teraz sa tešíme na budúcoročný karneval.

Sviatosť pomazania chorých

Z príležitosti 21. svetového dňa chorých sme vyslúžili v našej farnosti vo

svätej omši sviatosť pomazania chorých všetkým veriacim nad 65 rokov, 11. 3. v Markušovciach a v Tepličke, v utorok 12. 3. v Lieskovanoch.

Pôstne nedele v Markušovciach a Lieskovanoch

V Pôstnom období nedeľné sväté omše mali v rámci duchovnej obnovy jednotliví kňazi z nášho dekanátu. 1. pôstnu nedeľu ThLic. PaedDr. Rudolf Pitoňák, farár v Letanovciach s témou Svätá omša; 2. pôstnu nedeľu Mgr. Leonard Lasota, farský administrátor v Smižanoch s témou Modlitba; 3. pôstnu nedeľu PhDr. ICDr. Dušan Pardel, farský administrátor v Hari-

chovciach s témou Hriech; 4. pôstnu nedeľu ThLic. Milan Ferenčík, kaplán v Letanovciach s témou Nedeľa – deň Pána; 5. pôstnu nedeľu Mgr. Adam Luba, kaplán v Smižanoch s témou Sviatosť zmierenia.

Ozvučenie kostola v Lieskovanoch

Keďže ozvučenie kostola pri bohoslužbách bolo rušené zastaranou technikou ozvučenia firma Sunny-S v zastúpení pánom Pavlom Juhaščíkom zo Žiliny vykonala revíziu a následne sa dňa 28. februára vymenil systém ozvučenia.

redakcia

Súťaž pre deti - tajnička

Po vyriešení tajničky môžete doplniť vetu:

„Ježiš nám stále s láskou odpúšťa hriechy, je naše večné _____.“

Tešíme sa na vyhlúštené tajničky. Iste niekoho odmeníme.

1. Mária je Ježišova ...
2. Krajina, kde žil Pán Ježiš (Svätá Zem).
3. Evanjelista, ktorého symbolom je býk.
4. Prvá božská osoba.
5. Abrahámová žena.
6. Mesto, v ktorom je štát Vatikán.
7. Čert, diabol.
8. Kniha Starého zákona, ktorá má meno podľa kráľovnej.
9. Muž, ktorý postavil archu.
10. Ježiš je Boží ...
11. Apoštol nazvaný neveriaci.
12. Na Zelený štvrtok si pripomíname oslavu Poslednej ...
13. Pán Ježiš sa za nás na kríži ...

1.	■									
2.	■									
3.	■									
4.	■									
5.	■									
6.	■									
7.	■									
8.	■									
9.	■									
10.	■									
11.	■									
12.	■									
13.	■									

Adriana Lazorová
Snímka: Peter Lazor

Založené 1999

fotoobjektívom

Karneval v Markušovciach

Snímky: Lýdia Bušovská

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodnická. Redaktori: Mgr. Adriana Lazorová, Peter Lazor, Lýdia Bušovská a externisti. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Technické spracovanie: Tlačiareň Kežmarok. Jazyková úprava: Mgr. Barbora Klučárová. Odborný konzultant: Mgr. Ondrej Švančara, Imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16.2.1999, č. prot. 113/99. Registrované OÚ, odbor školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 1000 kusov. Adresa redakcie: Rím. kat. farský úrad, Michalská 52, 053 21 Markušovce. Nepredajné. E-mail: info@pokojadobro.sk <http://www.pokojadobro.sk> Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

www.pokojadobro.sk